

LIETUVOS – ESTIJOS DVIŠALĖ PREKYBA

2019 m. rugpjūčio 06 d.

I. Estijos ekonomika ir tarptautinė prekyba

- Svarbiausi Estijos ekonomikos sektoriai pagal sukuriamą pridėtinę vertę 2017 m. buvo pramonė (21%), viešasis administravimas, gynyba, švietimas, žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas (16%), didmeninė ir mažmeninė prekyba (12%), nekilnojamasis turtas (10%), profesinės, mokslinės, techninės, administracinės ir kitos panašios paslaugos – 9,5%.
- 2018 m. Estijos prekių eksportas siekė 14,6 mlrd. EUR. Prekyba su ES rinka sudarė 63% Estijos prekių eksporto (į Suomiją – 14,5%, į Švediją – 10,3%, į Latviją – 8,8%), o iš ES nepriklausančių šalių 9,1% eksporto vertės tenka Rusijai, 7,2% – JAV, ir 3,7% – Norvegijai.
- 2018 m. Estijos importas siekė 15,7 mlrd. EUR ir 58% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Vokietijos – 9,4%, iš Suomijos – 8,8%, iš Lietuvos – 5,8%), o iš ES nepriklausančių šalių – 10,4% importo atvežama iš Rusijos, 9,0% iš Kinijos, 3,1% iš Baltarusijos, 1,9% iš JAV.
- Europos Komisijos vertinimu 2019 m. Estijos ekonomikos augimas turėtų lėtėti iki 2,9% (2018 m. augo 3,9%), o 2020 m. augimas dar sulėtės iki 2,3%¹. Tuo tarpu Estijos importo augimo lėtėjimas, palyginti su 2018 m., bus spartesnis. 2019 m. prekių ir paslaugų importas augs 3,9%, o 2020 m. – 3,8%², kai 2018 m. augimas siekė 6,1%.

Šaltinis: Eurostat, Trademap, Europos komisija

II. Lietuvos ir Estijos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Estijos pagrindiniai rodikliai 2016–2018 m.

	2016		2017		2018	
	Dalis,%	Vieta	Dalis,%	Vieta	Dalis,%	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	5,3 %	5	5,0 %	6	4,9 %	6
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	4,2 %	8	4,0 %	9	4,3 %	8
Šalies dalis prekių reeksporte	6,9 %	5	6,3 %	5	6,0 %	5
Šalies dalis prekių importe	3,4 %	9	3,2 %	11	3,1 %	10
Paslaugos						
Šalies dalis paslaugų eksporte	2,8 %	13	2,8 %	13	2,4 %	16
Šalies dalis paslaugų importe	3,5 %	9	3,9 %	8	4,0 %	8

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

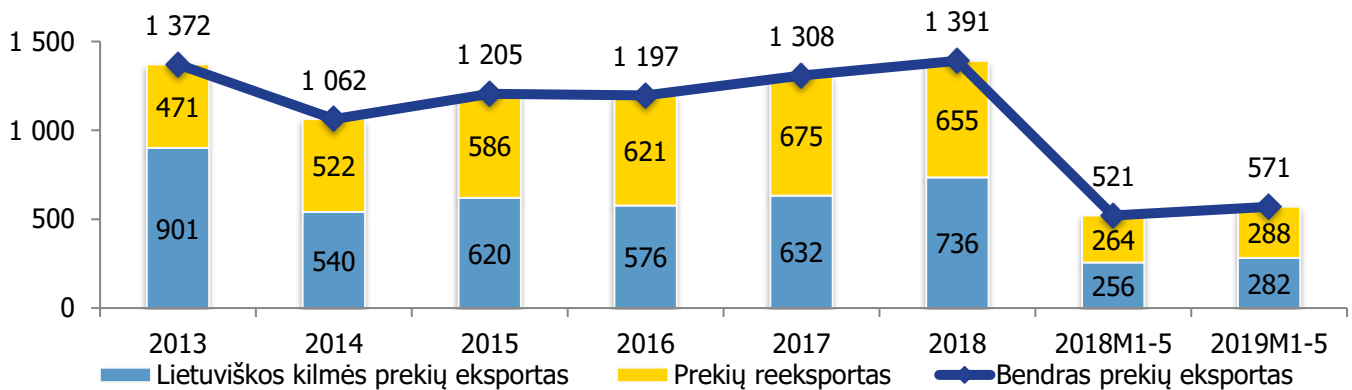
¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ecfin_forecast_spring_070519_ee_en_0.pdf

² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ecfin_forecast_summer_10_07_19_ee_en.pdf

III. PREKYBA PREKĖMIS

2018 m. Estija buvo 6-a didžiausia Lietuvos prekių eksporto rinka, kuriai teko 4,9 proc. (1,4 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Apie 53% viso Lietuvos prekių eksporto į Estiją 2018 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, reeksportui teko 47 proc.

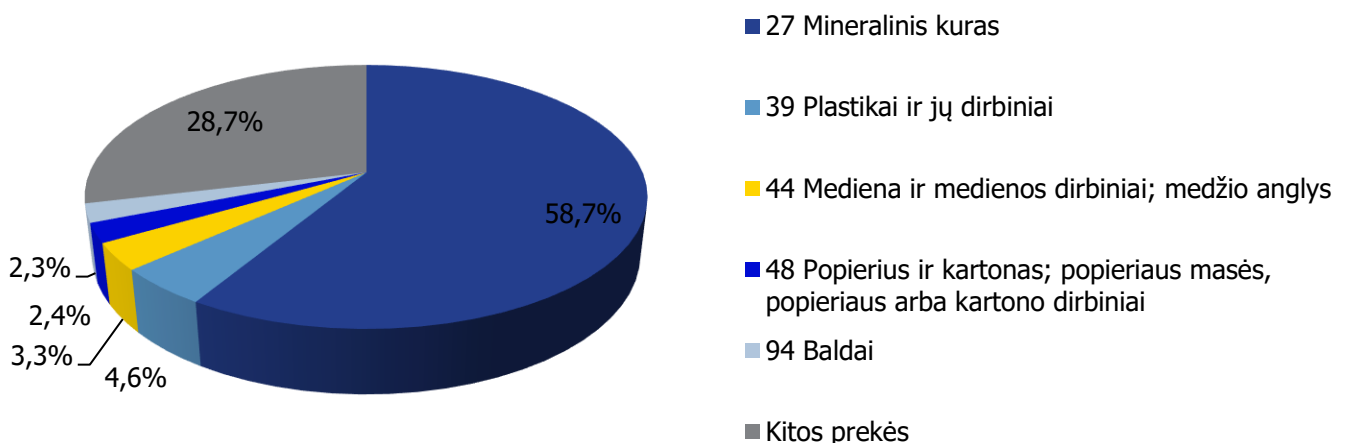
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Estiją 2013-2019 m. gegužės mėn., mln. eurų.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Estija 2018 m. buvo 8-a didžiausia eksporto rinka, kuriai teko 4,3% (726 mln. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Iš lietuviškos kilmės prekių į Estiją daugiausiai buvo eksportuota energetinių produktų – 59% arba 432 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka šiai prekių grupei), plastikų ir jų dirbinių – 4,5% arba 34 mln. EUR (15-a didžiausia eksporto rinka), medienos gaminių – 3,3% arba 24 mln. EUR (13-a didžiausia eksporto rinka), popieriaus ir kartono – 2,4% arba 17,5 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka).

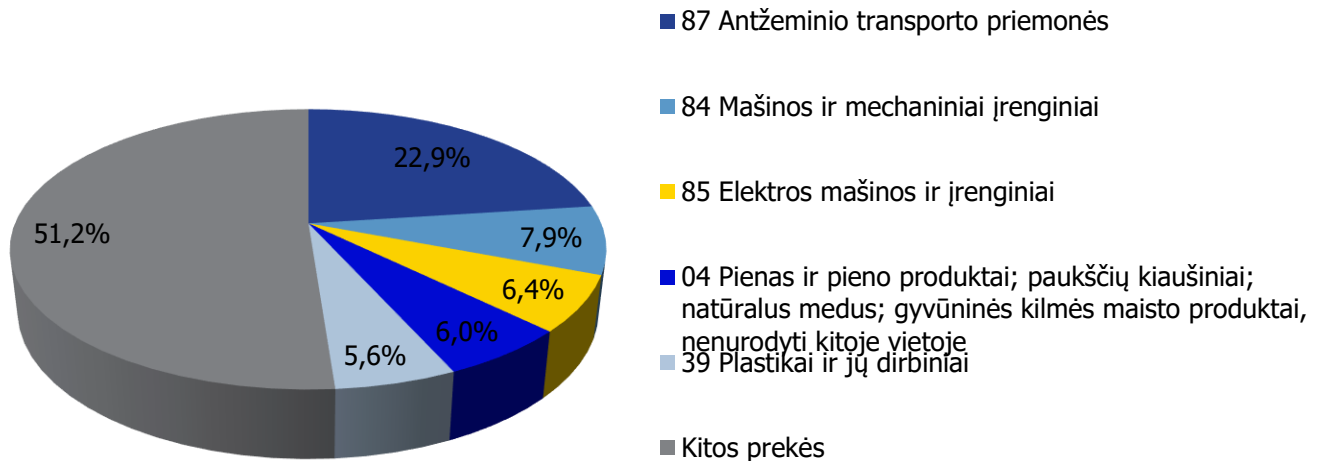
2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Estiją struktūra 2018 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2018 m. Estija buvo 10-a didžiausia Lietuvos importo rinka ir jai teko 3,1 proc. (951 mln. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Estijos 2018 m. daugiausiai importavomės transporto priemonių – 23% arba 218 mln. EUR (3-a didžiausia importo tiekėja), mašinų ir mechaninių įrenginių – 7,9% arba 75 mln. EUR (14-a didžiausia importo tiekėja), elektros mašinų ir įrenginių – 6,4 % arba 61 mln. EUR (12-a didžiausia importo tiekėja), pieno produktų – 6,0% arba 57 mln. EUR (3-a didžiausia importo tiekėja).

3 pav. Lietuvos prekių importo iš Estijos struktūra 2018 m.

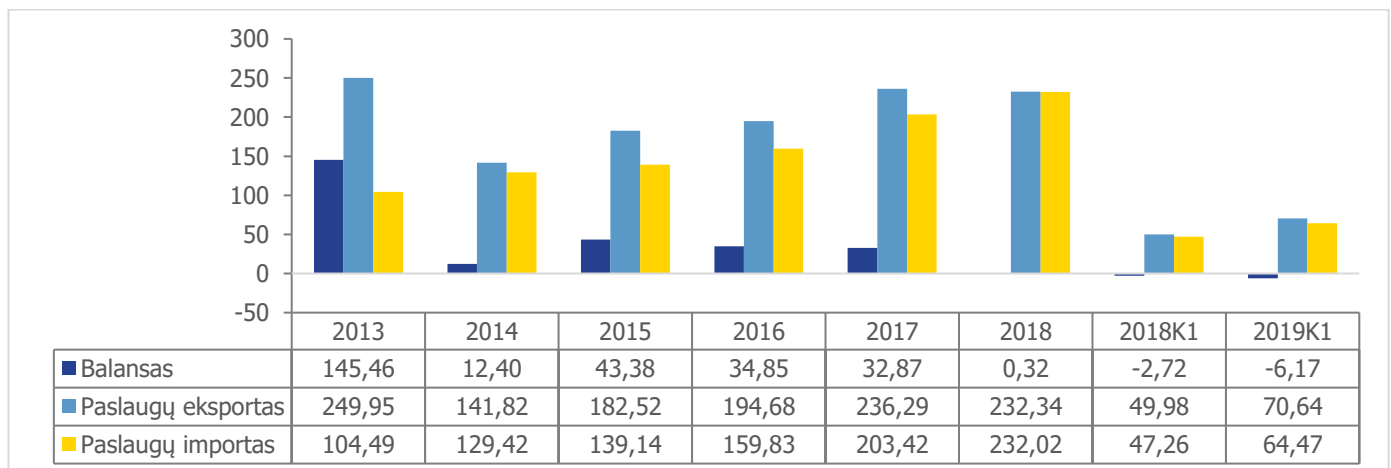

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

IV. PREKYBA PASLAUGOMIS

2018 m. Estija buvo 16-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 2,4 proc. (232 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Estijos siekė 232 mln. EUR, kas sudarė 4,0% viso Lietuvos paslaugų importo 2018 m. ir Estija buvo 8-a didžiausia paslaugų importo tiekėja.

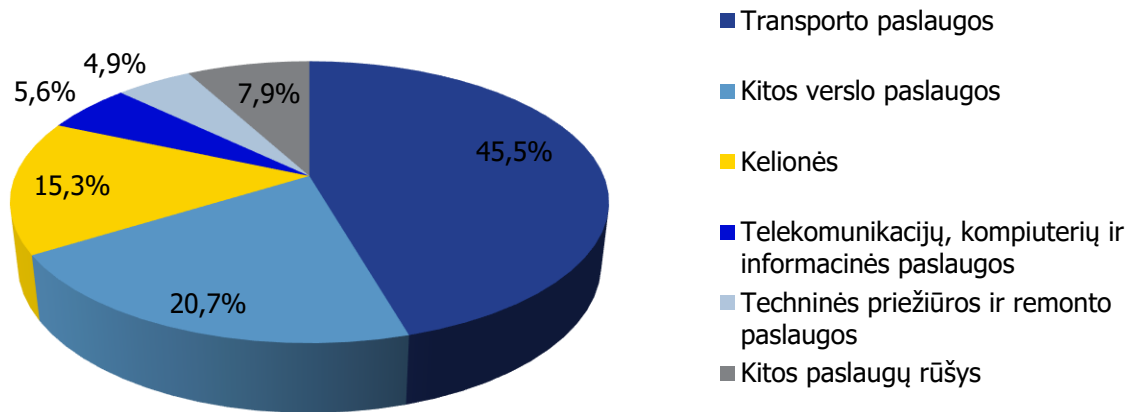
4 pav. Lietuvos ir Estijos užsienio prekyba (paslaugos) 2013-2019 m. I ketv., mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas

2018 m. iš Lietuvos į Estiją daugiausiai buvo eksportuota užsakomosios transporto paslaugų – 46% arba 106 mln. EUR (17-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 21% arba 48 mln. EUR (7-a didžiausia eksporto rinka), kelionių – 15% arba 36 mln. EUR (8-a didžiausia eksporto rinka).

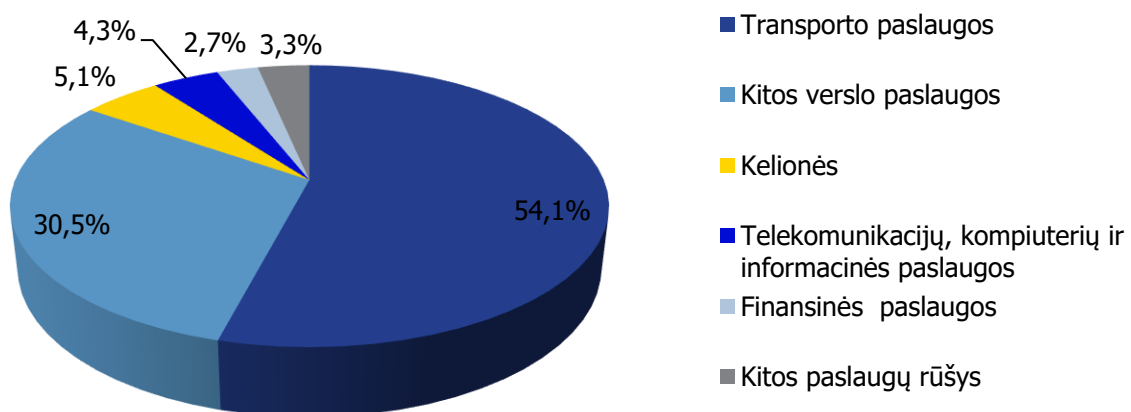
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Estiją struktūra 2018 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas

2018 m. iš Estijos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 54% arba 126 mln. EUR (6-a didžiausia importo tiekėja), kitų verslo paslaugų – 31% arba 71 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), kelionių – 5,1% arba 12 mln. EUR (16-a didžiausia importo tiekėja).

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Estijos struktūra 2018 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)³ nustatytos 858 prekių grupės (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčios geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių

³ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleidžiamą santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto

eksportui į Estijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Estiją yra šie: maisto produktų gamyba, mašinų ir įrangos gamyba, chemijos pramonės produktai ir kitos prekės.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Estijos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
Maisto produktų gamyba	94
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	85
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	80
Tekstilės gaminių gamyba	71
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	60
Drabužių siuvimas (gamyba)	60
Augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla	52
Pagrindinių metalų gamyba	41
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	39

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.